

**OŚRODEK DOKUMENTACJI
ZABYTKÓW W WARSZAWIE**

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKÓW
ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA

A B C D E F G H I J K L Ł M N O P R S T U V W X Y Z Nr

8022

1. Obiekt

DOM MIESZKALNY

2. Czas powstania

koniec XIX w.

3. Miejscowość

NOWY DWÓR MAZ.

4. Adres

**ul. Wybickiego 4
d. ul. Mickiewicza 4**

nr hipoteczny

lub. ewid. gruntów **Dz. ew. Nr 82/1**

5. Przynależność administracyjna

mazowieckie

województwo

gmina **Nowy Dwór Maz.**

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Nowodwór

7. Przynależność administracyjna

przed 1 VI 1975

st. warszawskie

województwo

powiat **Nowy Dwór Maz.**

8. Właściciel i jego adres

9. Użytkownik i jego adres

j.w.

10. Rejestr zabytków

Nr **1354** data **15.06.1988r**

Budynek przy ul. Wybickiego 4 (dawna ul. Mickiewicza) położony jest we wschodniej pierzei Wielkiego Rynku. Jego wytyczenie nastąpiło w 1782r. z inicjatywy Stanisława księcia Poniatowskiego. Idea jego rozplanowania polegała na stworzeniu wielkiego, podłużnego placu - Wielkiego Rynku, do którego z obu stron przylegać miały, podzielone prostokątną siatką ulic, szachownicowe bloki działek. Oś symetrii placu a jednocześnie całego założenia zaakcentowana została od strony południowej dominantą kościoła oraz budynkiem ratusza na przeciwnym północnym krańcu. Realizacja całości założenia częściowo odbiegała od właściwej koncepcji, gdyż ukośny bieg północno - zachodniej skarpy terenu miejskiego nie pozwolił na pełne ukształtowanie zachodniej części rozplanowania, zaś jego skrzydło wschodnie, mimo wolnego terenu, zredukowane zostało do dwóch kolumn bloków (skrzydło zachodnie liczy trzy kolumny).

Budynek przy ul. Wybickiego powstał przy jednej z dwóch w/w kolumn, u zbiegu ulic Józefa Wybickiego i Zdobywców Kosmosu (dawna Mickiewicza i Graniczna). W oparciu o istniejący stan badań można określić jego datę powstania na ostatnie lata XIXw. Inicjatorem budowy było prawdopodobnie dowództwo Twierdzy Modlin. Budynek od początku spełniał funkcję reprezentacyjną. Pierwsze piętro zajmowały pokoje hotelowe, natomiast parter obszerna restauracja.

c.d. na wkładce nr1

SYTUACJA: Budynek wzniesiony w centrum miasta, we wschodniej pierzei Wielkiego Rynku, na działce ograniczonej od północy ul. Zdobywców Kosmosu i od zachodu ul. Józefa Wybickiego, wypełnia narożnik tych ulic, ok. 100m na północ od głównej ulicy w mieście – ul. Warszawskiej, wolnostojący, od południa i wschodu w najbliższej odległości zlokalizowane są parterowe garaże i zabudowania gospodarcze. Działka ogrodzona jest ażurowym ogrodzeniem.

MATERIAŁ, KONSTRUKCJA, TECHNIKA: ŚCIANY – fundamenty – ścian obwodowych z kamieni polnych na zaprawie wapiennej w górnych partiach przechodzące w mur ceglany – podwalina – tynkowana tynkiem cementowo - wapiennym, fundamenty ścian działowych ceglane. Konstrukcja budynku drewniana, szkieletowa, ryglowa z odeskowaniem. Przewody kominowe z cegły ceramicznej, pełnej.

SKLEPIENIA, STROPY – w piwnicy sklepienie kolebkowe z cegły ceramicznej pełnej, nad parterem i pierwszym piętrzem strop drewniany, belkowy z podsufitką (trzcina) i tynkiem.

WIĘZBA DACHOWA – mieszana, krokwiowo – płatwiowo – kleszczowa ze stolcami prostymi.

POKRYCIE DACHU - papą bitumiczna na pełnym deskowaniu, obróbki blacharskie wykonane częściowo z blachy cynkowej i częściowo z ocynkowanej, rynny i rury spustowe, obróbki murów ogniowych i wydry kominowej z blachy ocynkowanej.

POSADZKI, PODŁOGI - w piwnicy w części wylewka betonowa, w części klepisko, na parterze – płytki terakotowe na wylewce betonowej, podłogi ślepe na legarach - drewniane z desek sosnowych, w części pomieszczeń położone są na nich płyty wiórowe, w kuchniach częściowo wykładziny z PCV, na piętrze podłogi ślepe na legarach, na poddaszu piaszczysta polepa na powale;

SCHODY – pomiędzy piwnicą a parterem schody betonowe, jednobiegowe o pełnym stopniu, pomiędzy kondygnacjami drewniane, jednobiegowe, z drewnianą poręczą i ażurową balustradą.

OTWORY – prostokątne, okna drewniane typu półskrzynkowego, trójdzielne i sześciódzielne, z nadślemiami, ze słupkiem; w części zachowały się drewniane, zewnętrzne, płycinowe okiennice, od strony wschodniej, na parterze okna sześciódzielne z PCV. W szczytach w przestrzeni strychu okna drewniane, półskrzynkowe, dwuskrzydłowe, (skrzydła letnie), czteródzielne

DRZWI - drzwi zewnętrzne i wewnętrzne ramowo – płycinowe wielopłycinowe, zewnętrzne z przeszkłonym nadślepiem, jedno i dwuskrzydłowe.

RZUT: Budynek na rzucie litery „L” ze ściętym narożem, dwutraktowy, z korytarzem przechodzącym (w II kondygnacji) przez całą długość budynku. Wejścia główne (pierwotnie) od północnego – zachodu i od zachodu, obecnie od południa i wschodu,.

BRYŁA: Budynek dwukondygnacyjny (do pocz. Lat 90-tych strych mieszkalny), częściowo podpiwniczony, dach dwuspadowy, łamany, z koszem.

ELEWACJE: fasada 14 – sto osiowa, odeskowana, w narożu II kondygnacji drewniany balkon, pierwotnie z dekoracyjną balustradą, drobny drewniany detal architektoniczny w postaci narożnych boniowań, oraz pasa profilowanego gzymsu koronującego, elewacje boczne 2-osiowe, elewacja ogrodowa – 4-osiowa.

WNĘTRZE: na parterze nie zachowało się pierwotne rozplanowanie, na piętrze układ z wydzielonym długim korytarzem, z którego wejścia do poszczególnych lokali mieszkalnych dwu i trzy izbowych (pozostałość po funkcji hotelowej), wszystkie wnętrza tynkowane i malowane;

WYPOSAŻENIE: nie zachowało się wyposażenie o wartościach zabytkowych.

INSTALACJE: elektryczna, wodno - kanalizacyjna, gazowa, ogromowa.

14. Kubatura	15. Powierzchnia użytkowa	16. Przeznaczenie pierwotne	17. Użytkowanie obecne
2725m3	577,25 m2	HOTELOWE	MIESZKALNE
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja (po 1945 r.)		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)	
<p>Po roku 1945 systematycznie pogarszał się stan techniczny budynku. W latach 1959 – 1960 został przeprowadzony remont podczas którego wymieniono wszystkie okna sześciordzielne (z mosiężnymi okuciami), na okna trójdzielne, zlikwidowano ponadto wszystkie zewnętrzne okiennice. Wszystkie balkony zostały znacznie skrócone, likwidując jednocześnie ozdobne, żeliwne balustrady. Od roku 1999 obecni właściciele systematycznie prowadzą prace remontowe, które z roku na rok podnoszą estetykę i standard obiektu.</p>		<p>Ogólny stan zachowania obiektu jest zły:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Fundamenty – stan zachowania nieznany. 2. Ściany zewnętrzne – stan zachowania zły. 3. Ściany wewnętrzne – stan zachowania w większości jest zły. 4. Sklepienia, stropy – stan zachowania zły. 5. Dach – zły 6. Wyposażenie – brak 7. Instalacje – wszystkie wymagają wymiany. 	
20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie			
<p>Z uwagi na materiał, z którego jest wykonany obiekt, niezbędny jest przeprowadzenie generalnego remontu z całkowitą wymianą pokrycia dachu, wszystkich obróbek blacharskich, wzmocnienia ścian konstrukcyjnych i działkowych, konserwacji deskowania, wykonania instalacji przeciwwilgociowej, wymiany stolarki okiennej i drzwiowej itp. Niezbędne jest również przywrócenie nieistniejących detali architektonicznych znajdujących się na elewacjach.</p>			

21. Akta archiwalne i źródła ikonograficzne (rodzaj, numer i miejsce przechowywania)

23. Uwagi różne

24. Opracowanie karty ewidencyjnej

mgr Tomasz Śleboda, XI. 2001

tekst
imię, nazwisko, data, podpis

mgr Tomasz Śleboda, XI. 2001

plany, rysunki
imię, nazwisko, data, podpis

zdjęcia fotogr. **mgr Tomasz Śleboda, XI. 2001**
imię, nazwisko, data, podpis

archiwum autora karty

miejsce przechowywania negatywów

KARTA PO WYPEŁNIENIU PODLEGA OCHRONIE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW PRAWA AUTORSKIEGO

22. Bibliografia

1. K. Dumała, Przemiany przestrzenne miast i rozwój osiedli przemysłowych w Królestwie Polskim w latach 1831-1869, Warszawa 1974.
2. Katalog Zabytków Sztuki w Polsce, Powiat Pruszkowski, t.17, Warszawa 1978.
3. T. Zagrodzki, Nowy Dwór Mazowiecki, studium historyczno – konserwatorskie, Warszawa 1979.
4. Nowodwór, hasło w: Encyklopedia Powszechna, t. 19, S. Orgelbrand, Warszawa, 1865, s. 590.
5. W. Żbikowski, J. Gromadka, Ekspertyza budowlana budynku mieszkalnego przy ul. Wybickiego 4 w Nowym Dworze Maz., Warszawa 2001.

25. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

26. Załączniki

4 szt.

1. Miejscowość NOWY DWÓR MAZOWIECKI	5. Obiekt (nazwa jak w karcie)	6. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)
2. Gmina NOWY DWÓR MAZOWIECKI	DOM MIESZKALNY	HISTORIA OBIEKTU cd.
3. Powiat NOWY DWÓR MAZOWIECKI		
4. Województwo MAZOWIECKIE		

Po I wojnie światowej budynek zmienił swoją funkcję stając się wyłącznie mieszkalnym. W czasie II wojny światowej Niemcy zajęli cały budynek wysiedlając wszystkich dotychczasowych lokatorów. Po zakończeniu wojny został w większości zasiedlony przez dzikich lokatorów. W roku 1950 decyzją prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Nowym Dworze Maz. budynek przekształcony został w wielorodzinny blok komunalny. Właściciele obiektu zostali całkowicie ubezwłasnowolnieni a szczególny tryb wynajmu lokali pozbawił ich prawa czerpania jakichkolwiek dochodów z tytułu wynajmu własnego domu. Podczas przymusowego remontu w latach 1959 - 1960, wykonanego przez brygadę remontową Miejskiej Rady, pozbawiono budynek wielu oryginalnych detali architektonicznych. M.in. zdjęto ozdobne, żeliwne balkonowe balustrady, wymontowano filongowe drzwi balkonowe, usunięto wszystkie okna (sześcioczęściowe z mosiężnymi okuciami), zlikwidowano wszystkie okiennice.

W latach 1950 - 1995 budynek uległ największemu zniszczeniu. W okresie tym zamieszkiwany był przez 11 rodzin. W dużej mierze przyczynili się do tego lokatorzy, którzy systematycznie dewastowali swoje mieszkania. Dopiero od roku 1996 , w którym to wyprowadzili się ostatni lokatorzy komunalni, budynek systematycznie jest remontowany przez spadkobierców prawowitych właścicieli obiektu [REDAKTED]

Budynek na rzucie litery "L" i zlokalizowany jest w narożu dwóch ulic. Układ pomieszczeń na piętrze różni się od układu na parterze. Piętro zajmują 1 i 2 izbowe lokale z osobnymi wejściami z korytarza. Na drzwiach większości z nich zachowały się hotelowe numery. Na parterze pierwotnie wszystkie pomieszczenia znajdują się w układzie amfiladowym. Piwnica podzielona była na pomieszczenia do składowania opału oraz wydzielony magazyn produktów żywnościowych, który połączony był poprzez okrągły otwór w ceglanym sklepieniu.

Do 1965 roku po wschodniej stronie budynku znajdowała się niska oficyna - podłużny dziesięcioizbowy, drewniany barak. Wzdłuż południowej granicy działki na odcinku 25 metrów ciągnęły się stajnie. W dalszej części posesji rozciągał się duży ogród. Od roku 1989, jedynym właścicielem obiektu jest córka zmarłego właściciela [REDAKTED]

Wkładkę założył: mgr TOMASZ ŚLEBODA, LISTOPAD 2001
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów archiwum autora karty

1. MiejscowośćNOWY DWÓR MAZOWIECKI.....
2. GminaNOWY DWÓR MAZOWIECKI.....
3. PowiatNOWY DWÓR MAZOWIECKI.....
4. WojewództwoMAZOWIECKIE.....

5. Obiekt (nazwa jak w karcie)
DOM MIESZKALNY

6. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)
FOTOGRAFIE

FOT. 2. Nowy Dwór Maz. ul. Wybickiego 4. Widok elewacji zachodniej, stan 1978.

Wkładkę złożył:mgr TOMASZ ŚLEBODA, LISTOPAD 2001.....
(imię, nazwisko, data)
Miejsce przechowywania negatywówarchiwum autora karty.....

FOT. 3. Nowy Dwór Maz. ul. Wybickiego 4, Widok elewacji zachodniej, stan grudzień 2001.
 FOT. 4 Nowy Dwór Maz. ul. Wybickiego 4, Północny narożnik budynku, stan grudzień 2001.

1. Miejscowość NOWY DWÓR MAZOWIECKI	5. Obiekt (nazwa jak w karcie) DOM MIESZKALNY	6. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego) FOTOGRAFIE
2. Gmina NOWY DWÓR MAZOWIECKI		
3. Powiat NOWY DWÓR MAZOWIECKI		
4. Województwo MAZOWIECKIE		

FOT. 5. Nowy Dwór Maz. ul. Wybickiego 4, Widok elewacji południowej, stan grudzień 2001.

FOT. 6 Nowy Dwór Maz. ul. Wybickiego 4, Widok elewacji wschodniej, stan grudzień 2001.

Wkładkę założył: mgr TOMASZ ŚLEBODA, LISTOPAD 2001
(imię, nazwisko, data)

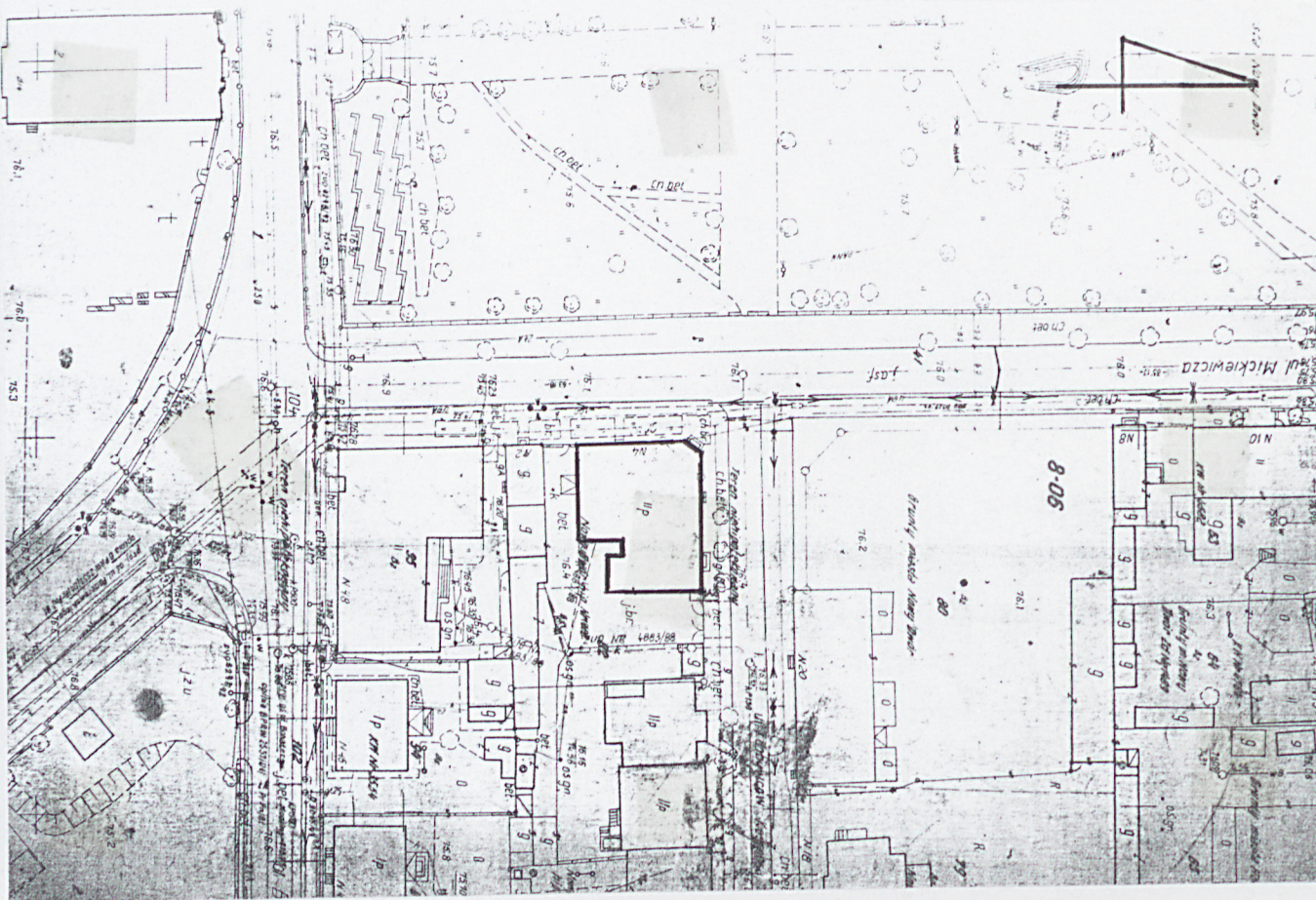
Miejsce przechowywania negatywów archiwum autora karty

FOT. 7. Nowy Dwór Maz. ul. Wybickiego 4, Widok elewacji południowej, stan grudzień 2001.

FOT. 8 Nowy Dwór Maz. ul. Wybickiego 4, Wnętrze pomieszczenia na parterze, stan grudzień 2001.

1. Miejscowość NOWY DWÓR MAZOWIECKI	5. Obiekt (nazwa jak w karcie)	6. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)
2. Gmina NOWY DWÓR MAZOWIECKI	DOM MIESZKALNY	PLAN SYTUACYJNY
3. Powiat NOWY DWÓR MAZOWIECKI		
4. Województwo MAZOWIECKIE		

PLAN SYTUACYJNY SKALA 1: 1000.

mgr TOMASZ ŚLEBODA, LISTOPAD 2001

Wkładkę założył:
(imię, nazwisko, data) archiwum autora karty

Miejsce przechowywania negatywów